

Rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13.07.1961, sp. zn. 5 Co 301/61, ECLI:CZ:KSHK:1961:5.CO.301.1961.1

Číslo: 16/1962

Právní věta: Jestliže zaměstnanec porušil na služební cestě při řízení služebního vozidla dopravní předpisy, při čemž utrpěl úraz, jde o porušení bezpečnostních předpisů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) č. 2 zák. č. 58/1956 Sb. a zaměstnavatel se zproští odpovědnosti za pracovní úraz.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 13.07.1961

Spisová značka: 5 Co 301/61

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní úraz

Předpisy: 58/1956 Sb. § 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce domáhal se u okresního soudu v Hradci Králové proti svému zaměstnavateli náhrady škody za pracovní úraz, který utrpěl jako opravář u žalovaného podniku dne 11. července 1960 tím, že na cestě z Jirkova u Chomutova do Hradce Králové, kterou konal za tím účelem, aby přivezl nutně potřebné součástky k opravě jeřábu, srazil se - když přehlédl dopravní značku - v Praze, Na Florenci s protijedoucím motocyklem, přičemž utrpěl těžký úraz. Žalobce je toho názoru, že jde o pracovní úraz, který se stal v přímé souvislosti s výkonem zaměstnání, přičemž úraz sám nezavinil.

Okresní soud v Hradci Králové vyslovil, že žaloba, kterou se žalobce domáhal náhrady škody v částce 6285,- Kčs a placení renty v částce 500,- Kčs měsíčně není co do důvodu po právu. Na podkladě spisu městské prokuratury v Praze totiž zjistil, že k havárii žalobcově došlo proto, že, jak sám doznal, přehlédl dopravní značku a tedy zavinil si úraz sám tím, že nedbal ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) vyhl. min. vnitř. č. 145/1956 Ú. l. Zjistil dále, že žalobce nedostal na místě, kde prováděl opravu jeřábu, od odpovědné osoby příkaz, aby dopravil náhradní díly motocyklem z Hradce Králové. Přesto však soud dospěl k závěru, že v daném případě jde o pracovní úraz ve smyslu zákona č. 58/1956 Sb., neboť se stal v přímé souvislosti s výkonem zaměstnání. Podle názoru soudu podařilo se však žalovanému podniku zprostit odpovědnosti tím, že prokázal, že žalobce zavinil si pracovní úraz výhradně sám, když při jízdě na služebním motocyklu porušil dopravní předpis. Právní norma totiž, která chrání bezpečnost a zdraví zaměstnance řídicího služební motorové vozidlo, je sice předpisem

dopravním, nutno ji však pokládat za předpis o bezpečnosti, jaký má na mysli ustanovení § 2 zák. č. 58/1956 Sb. Proto žalovaný podnik neodpovídá za škodu žalobci pracovním úrazem způsobenou.

Krajský soud v Hradci Králové potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a dále zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal náhrady škody.

Odůvodnění:

Krajský soud sdílí názor soudu prvního stupně, že jde o pracovní úraz, neboť je zde dána přímá souvislost z hlediska místního, časového a věcného a to s ohledem k náplni zaměstnání, kterou žalobce měl neboť jeho úkolem bylo, aby na opravy jeřábů jezdil služebním motocyklem, jak správně dovodil soud prvního stupně. V podrobnostech se odkazuje na správné rozhodnutí č. 21/61 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR.

Žalovaný podnik byl by tedy jako zaměstnavatel zásadně za pracovní úraz žalobce jako svého zaměstnance odpovědný. (§ 1 zák. č. 58/1956 Sb.).

Odpovědnost zaměstnavatele za škodu způsobenou pracovním úrazem je budována na zásadě odpovědnosti objektivní, tedy nikoliv na zásadě odpovědnosti za vinu, což má zabránit tomu, aby se riziko přenášelo na pracující. Důležitost a správnost této zásady je potvrzována tím, že je zdůrazňována i ve směrnici pro úpravu odškodňování pracovních úrazů, obsažené v usnesení ÚV KSČ k dalšímu upevňování socialistické zákonnosti a zlidovění soudnictví ze zasedání ve dnech 7. a 8. prosince 1960.

Zaměstnavatel se však ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) č. 2 zák. č. 58/1956 Sb. zcela zproští odpovědnosti za škodu způsobenou úrazem, jestliže tato škoda byla způsobena výhradně porušením bezpečnostních předpisů ze strany zaměstnavatele, přičemž musí jít o porušení těchto předpisů, a to při posouzení všech okolností případu, nevyjímaje zejména ani pracovní a politicko-občanský profil poškozeného a poměry na pracovišti.

Krajský soud zastává především stanovisko, že není nutno, aby zaměstnanec porušil bezpečnostní předpisy vztahující se přímo k samotnému pracovišti; právní normy, které chrání bezpečnost a zdraví zaměstnance řídícího služební motorové vozidlo, jsou předpisy dopravní. V době, kdy k úrazu zaměstnance došlo, dopravním předpisem upravujícím provoz na silnicích byla vyhláška min. vnitra č. 145/1956 Ú. l., jejíž ustanovení žalobce hrubě porušil tím, že ve smyslu cit. vyhlášky nedal přednost v jízdě a přehlédl dopravní značku; při tom současně není sporu o tom, že žalobce byl jako osoba mající oprávnění k řízení motorových vozidel s těmito předpisy seznámen. V této okolnosti je nutno vidět kvalifikované zavinění žalobce, k němuž došlo porušením bezpečnostních předpisů, a současně i zprošťující důvod na straně žalovaného zaměstnavatele ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) č. 2 zák. č. 58/1956 Sb.

Přitom ani soud prvního stupně ani krajský soud nezjistil, že by žalovaný podnik úraz žalobce spoluzavinil. Žalobce se z vlastní iniciativy vracel do Hradce Králové pro náhradní součástky, cesta mu nebyla výslovně nikým nařízena a cestu zpět nastoupil – jak žalobce sám uvádí – za pěkného počasí a v dobré zdravotní kondici, neboť necítil únavu, která by mu bránila řídit motocykl. Žalobce sice dále uvádí, že v Lounech ho přepadl prudký déšť a že řízení se stalo obtížnější, sám však výslovně zdůraznil, že vzniklá únava nebyla takového rázu, že by ztratil schopnost ovládat motocykl nebo dokonce, že by mohl usnout, jak se to někdy řidičům stává. Poněvadž ani ostatní okolnosti případu nesvědčí ve prospěch žalobce, krajský soud dospěl k závěru, že soud prvního stupně nepochybil, když žalovaného zaměstnavatele zprostil odpovědnosti podle citovaného zákonného ustanovení. Nutno konečně vycházet také z úvahy, že zákon o náhradě škody za pracovní úrazy sleduje výchovný účel i vůči pracujícím, zejména v tom smyslu, aby pracovním úrazům bylo napříště

zabráněno; bez opravdu aktivní a uvědomělé účasti pracujících by se totiž všechno úsilí o odstranění problému úrazovosti nemohlo setkat s úspěchem (srov. i směrnici pro příští úpravu odškodňování pracovních úrazů, obsaženou v usnesení ÚV KSČ k dalšímu upevňování socialistické zákonnosti a zlidovění soudnictví ze zasedání ve dnech 7. a 8. prosince 1960).

Srov. § 27 zák. č. 150/1961 Sb.